

Bruksela, 25 listopada 2022 r.
(OR. en)

15149/22

LIMITE

**TELECOM 488
DIGIT 221
CYBER 383
COMPET 940
RECH 622
PI 164
MI 861
EDUC 403
JAI 1534
ENFOPOL 587
COSI 303**

NOTA DO PUNKTU A

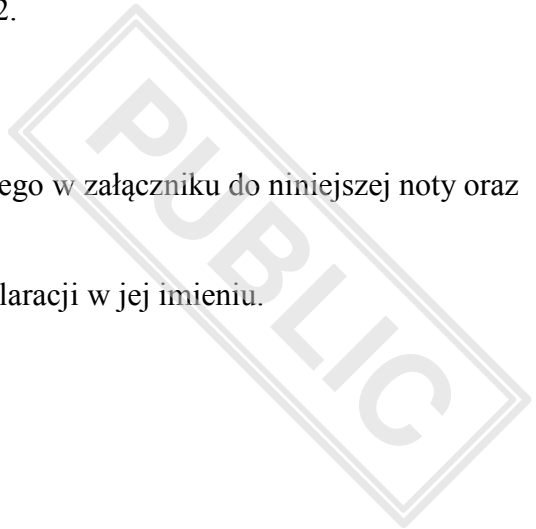

Od:	Komitet Stałych Przedstawicieli (część I)
Do:	Rada
Nr poprz. dok.:	14881/22
Nr dok. Kom.:	5783/22
Dotyczy:	Europejska deklaracja praw i zasad cyfrowych w cyfrowej dekadzie – Zatwierdzenie

---

1. 26 stycznia 2022 r. Komisja przedstawiła „Europejską deklarację praw i zasad cyfrowych w cyfrowej dekadzie” („deklarację”), opartą na komunikacie „Cyfrowy kompas na 2030 r.: europejska droga w cyfrowej dekadzie” z 9 marca 2021 r.
2. Wniosek Komisji przewiduje podpisanie deklaracji przez Parlament Europejski, Radę i Komisję. Ceremonia ta ma się odbyć przy okazji posiedzenia Rady Europejskiej planowanego na 15–16 grudnia 2022 r.

3. Na posiedzeniu 23 listopada 2022 r. Komitet Stałych Przedstawicieli osiągnął porozumienie co do tekstu deklaracji przedstawionego w dok. 14881/22.
4. W związku z powyższym Rada jest proszona o:
- zatwierdzenie tekstu deklaracji przedstawionego w załączniku do niniejszej noty oraz
  - upoważnienie prezydencji do podpisania deklaracji w jej imieniu.

Europejska deklaracja praw i zasad cyfrowych w cyfrowej dekadzie

Parlament Europejski, Rada i Komisja uroczyście proklamują następującą wspólną deklarację praw i zasad cyfrowych w cyfrowej dekadzie

Preambuła

Mając na uwadze, co następuje:

- (1) Unia Europejska jest unią wartości, jak zapisano w art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej, opartą na poszanowaniu godności ludzkiej, wolności, demokracji, równości, praworządności i przestrzeganiu praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości. Ponadto na mocy Karty praw podstawowych Unii Europejskiej Unia jest zbudowana na niepodzielnych, powszechnych wartościach: godności ludzkiej, wolności, równości i solidarności. Karta potwierdza również prawa wynikające w szczególności ze wspólnych międzynarodowych zobowiązań państw członkowskich.
- (2) Transformacja cyfrowa ma wpływ na każdy aspekt życia. Oferuje znaczne możliwości poprawy jakości życia, wzrostu gospodarczego i zrównoważonego rozwoju.
- (3) Transformacja cyfrowa stanowi również wyzwanie dla naszych demokratycznych społeczeństw, gospodarek i obywateli. Wraz z przyspieszeniem transformacji cyfrowej nadszedł czas, aby UE określiła, w jaki sposób jej wartości i prawa podstawowe, stosowane w normalnym życiu, powinny być wdrażane w świecie internetowym. Transformacja cyfrowa nie powinna pociągać za sobą ograniczania praw. To, co jest nielegalne poza internetem, jest nielegalne w internecie. Niniejsza deklaracja pozostaje bez uszczerbku dla „polityk niecyfrowych”, takich jak dostęp do kluczowych usług publicznych poza internetem.

- (4) Parlament kilkakrotnie wzywał do ustanowienia zasad etycznych, które ległyby u podstaw podejścia UE do transformacji cyfrowej, a także do zapewnienia pełnej zgodności z prawami podstawowymi, takimi jak ochrona danych, prawo do prywatności, niedyskryminacja i równouprawnienie płci, a także z zasadami takimi jak ochrona konsumentów, neutralność technologiczna i neutralność sieci, wiarygodność i inkluzywność. Wzywano również do wzmocnienia ochrony praw użytkowników w środowisku cyfrowym, a także ochrony praw pracowniczych i prawa do bycia offline¹.
- (5) Opierając się na wcześniejszych inicjatywach, takich jak „Deklaracja z Tallina w sprawie administracji elektronicznej” i „Deklaracja berlińska w sprawie społeczeństwa cyfrowego i administracji cyfrowej opartej na wartościach”, państwa członkowskie zaapelowały w „Deklaracji Lizbońskiej – celowa demokracja cyfrowa” o model transformacji cyfrowej, który wzmacnia ludzki wymiar ekosystemu cyfrowego, a podstawą tego modelu jest jednolity rynek cyfrowy. Państwa członkowskie zaapelowały również o model transformacji cyfrowej, który zapewni wykorzystanie technologii w obliczu potrzeby podjęcia działań w dziedzinie klimatu i ochrony środowiska.
- (6) Unijna wizja transformacji cyfrowej jest ukierunkowana na człowieka, wzmacnia pozycję jednostek i wspiera innowacyjne przedsiębiorstwa. W decyzji w sprawie programu polityki „Droga ku cyfrowej dekadzie” do 2030 r. określono konkretne cele cyfrowe oparte na czterech głównych punktach (umiejętności cyfrowe, infrastruktury cyfrowe, cyfryzacja przedsiębiorstw i usług publicznych). Unijna droga do transformacji cyfrowej naszych społeczeństw i gospodarki obejmuje w szczególności otwartą suwerenność cyfrową, poszanowanie praw podstawowych, praworządności i demokracji, włączenie społeczne, dostępność, równość, zrównoważony rozwój, odporność, bezpieczeństwo, poprawę jakości życia, dostępność usług oraz poszanowanie praw i aspiracji wszystkich osób. Transformacja powinna przyczyniać się do rozwoju dynamicznej, zasobooszczędnej i sprawiedliwej gospodarki i społeczeństwa w UE.
- (7) W niniejszej deklaracji przedstawiono wspólne zamiary i zobowiązania polityczne oraz przypomniano najważniejsze prawa w kontekście transformacji cyfrowej. Deklaracja powinna również pomóc decydentom w refleksji nad ich wizją transformacji cyfrowej, w której najważniejszym elementem byłiby ludzie; wspierać solidarność i włączenie społeczne poprzez łączność, edukację cyfrową, szkolenia i umiejętności, uczciwe i sprawiedliwe warunki pracy, a także dostęp do cyfrowych usług publicznych online; podkreślać, jak ważna jest wolność wyboru w interakcji z algorytmami i systemami sztucznej inteligencji oraz w sprawiedliwym otoczeniu cyfrowym; wspierać udział w cyfrowej przestrzeni publicznej; zwiększać bezpieczeństwo, ochronę i upodmiotowienie w środowisku cyfrowym, w szczególności w odniesieniu do dzieci i młodzieży, przy jednoczesnym zapewnieniu prywatności i indywidualnej kontroli nad danymi; promować zrównoważony rozwój. Poszczególne rozdziały niniejszej deklaracji powinny stanowić całościowe ramy odniesienia i nie powinny być czytane oddzielnie.

---

¹ 2020/2216(INI); 2020/2018(INL); 2020/2019(INL); 2020/2022(INI); 2020/2012(INL); 2020/2014(INL); 2020/2015(INI); 2020/2017(INI); 2019/2186(INI); 2019/2181(INL); 2022/2266(INI).

- (8) Deklaracja powinna również służyć jako punkt odniesienia dla przedsiębiorstw i innych odpowiednich podmiotów przy opracowywaniu i wdrażaniu nowych technologii. W tym względzie ważne jest propagowanie badań naukowych i innowacji. Szczególną uwagę należy również zwrócić na MŚP i przedsiębiorstwa typu start-up.
- (9) Należy dalej wzmacniać demokratyczne działanie społeczeństwa cyfrowego i gospodarki cyfrowej, przy pełnym poszanowaniu zasad praworządności, skutecznego wymiaru sprawiedliwości i egzekwowania prawa. Deklaracja nie wpływa na zgodne z prawem ograniczenia wykonywania praw w celu pogodzenia ich z wykonywaniem innych praw ani na niezbędne i proporcjonalne ograniczenia w interesie publicznym.
- (10) U podstaw deklaracji leży zwłaszcza pierwotne prawo UE, w szczególności Traktat o Unii Europejskiej, Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Karta praw podstawowych Unii Europejskiej oraz prawo wtórne i orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Deklaracja opiera się również na Europejskim filarze praw socjalnych i uzupełnia ten filar. Ma ona charakter deklaratoryjny i jako taka nie wpływa na treść przepisów prawnych ani na ich stosowanie.
- (11) UE powinna propagować deklarację w stosunkach z innymi organizacjami międzynarodowymi i państwami trzecimi, także poprzez uwzględnianie tych praw i zasad w swoich stosunkach handlowych, tak aby zasady takie posłużyły za inspirację dla partnerów międzynarodowych w przeprowadzeniu transformacji cyfrowej, w której najważniejszy będzie człowiek i powszechne prawa człowieka na całym świecie. Deklaracja powinna w szczególności służyć jako punkt odniesienia dla działań na forach organizacji międzynarodowych, takich jak realizacja Agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030, a także w ramach wielostronnego podejścia do zarządzania internetem.
- (12) Propagowanie i wdrażanie deklaracji w ramach odpowiednich kompetencji państw członkowskich i z pełnym poszanowaniem prawa UE jest wspólnym politycznym zobowiązaniem i odpowiedzialnością UE i jej państw członkowskich. Komisja będzie regularnie składać Parlamentowi i Radzie sprawozdania z poczynionych postępów. Państwa członkowskie i Komisja, współpracując z myślą o osiągnięciu celów cyfrowych ustanowionych w programie polityki „Droga ku cyfrowej dekadzie” do 2030 r., powinny uwzględniać zasady i prawa cyfrowe określone w niniejszej deklaracji.

Deklaracja praw i zasad cyfrowych w cyfrowej dekadzie

Dążymy do propagowania europejskiej drogi ku transformacji cyfrowej, w której najważniejsi są ludzie, w oparciu o europejskie wartości i prawa podstawowe UE, potwierdzającej powszechne prawa człowieka i przynoszącej korzyści wszystkim osobom fizycznym, przedsiębiorstwom i całemu społeczeństwu.

W związku z powyższym oświadczamy, co następuje:

Rozdział I: Ukierunkowanie transformacji cyfrowej na człowieka

1. W transformacji cyfrowej w Unii Europejskiej najważniejszy jest człowiek. Technologia powinna służyć i przynosić korzyści wszystkim ludziom mieszkającym w UE oraz umożliwiać im w pełni bezpieczną realizację ich aspiracji przy jednoczesnym poszanowaniu ich praw podstawowych.

Zobowiązujemy się do:

- a) wzmocnienia ram demokratycznych na rzecz transformacji cyfrowej, która przyniesie korzyści wszystkim ludziom mieszkającym w UE i poprawi jakość ich życia;
- b) wprowadzenia niezbędnych środków, aby zapewnić poszanowanie w internecie oraz poza internetem uznanych w prawie UE wartości Unii i praw jednostek;
- c) wspierania i zapewniania odpowiedzialnych i starannych działań wszystkich podmiotów, publicznych i prywatnych, w środowisku cyfrowym;
- d) aktywnego promowania tej wizji transformacji cyfrowej, również w naszych stosunkach międzynarodowych.

Rozdział II: Solidarność i włączenie społeczne

2. Technologia powinna być wykorzystywana do łączenia ludzi, a nie do ich dzielenia. Transformacja cyfrowa powinna sprzyjać sprawiedliwemu i integracyjnemu społeczeństwu oraz sprawiedliwej i inkluzywnej gospodarce w UE.

Zobowiązujemy się do:

- a) dopilnowania, by projektowanie, opracowywanie, wdrażanie i wykorzystywanie rozwiązań technologicznych odbywało się z poszanowaniem praw podstawowych, umożliwiało korzystanie z nich oraz propagowało solidarność i włączenie społeczne;
- b) zapewnienia transformacji cyfrowej, w której nikt nie jest pomijany. Transformacja powinna być korzystna dla wszystkich, zapewniać równość płci oraz obejmować w szczególności osoby starsze, osoby mieszkające na obszarach wiejskich, osoby z niepełnosprawnościami lub osoby marginalizowane, podatne na zagrożenia lub pozbawione praw obywatelskich oraz osoby działające w ich imieniu. Powinna również propagować różnorodność kulturową i językową;
- c) opracowania odpowiednich ram, tak aby wszystkie podmioty rynkowe korzystające z transformacji cyfrowej wzięły na siebie odpowiedzialność społeczną oraz wniosły sprawiedliwy i proporcjonalny wkład w koszty dóbr publicznych, usług i infrastruktury, z korzyścią dla wszystkich ludzi mieszkających w Europie.

Łączność

3. Wszyscy, w całej UE, powinni mieć dostęp do przystępnej cenowo i szybkiej łączności cyfrowej.

Zobowiązujemy się do:

- a) zapewnienia wszystkim w całej UE, w tym osobom o niskich dochodach, dostępu do wysokiej jakości łączności z dostępem do internetu;
- b) ochrony i propagowania neutralnego i otwartego internetu, w którym treści, usługi i aplikacje nie są bezpodstawnie blokowane ani niszczone.

Edukacja cyfrowa i szkolenia oraz umiejętności cyfrowe

4. Każdy ma prawo do kształcenia, szkolenia i uczenia się przez całe życie i powinien mieć możliwość nabywania wszystkich podstawowych i zaawansowanych umiejętności cyfrowych.

Zobowiązujemy się do:

- a) propagowania wysokiej jakości kształcenia i szkolenia cyfrowego, w tym z myślą o zniwelowaniu przepaści cyfrowej między kobietami a mężczyznami;
- b) wspierania wysiłków umożliwiających wszystkim osobom uczącym się i nauczycielom nabywanie niezbędnych umiejętności i kompetencji cyfrowych, w tym umiejętności korzystania z mediów i krytycznego myślenia, oraz dzielenie się tymi umiejętnościami i kompetencjami, aby mogli oni aktywnie uczestniczyć w gospodarce, społeczeństwie i procesach demokratycznych;
- c) propagowania i wspierania wysiłków na rzecz wyposażenia wszystkich instytucji kształcenia i szkolenia w łączność i infrastrukturę cyfrową oraz narzędzia cyfrowe;
- d) zapewnienia wszystkim możliwości dostosowania się do zmian wynikających z cyfryzacji pracy poprzez podnoszenie i zmianę kwalifikacji.

Uczciwe i sprawiedliwe warunki pracy

5. Każdy ma prawo do uczciwych, sprawiedliwych, zdrowych i bezpiecznych warunków pracy oraz do odpowiedniej ochrony w środowisku cyfrowym, tak jak w fizycznym miejscu pracy, niezależnie od statusu zatrudnienia, sposobu i czasu trwania zatrudnienia.
6. Związki zawodowe i organizacje pracodawców odgrywają ważną rolę w transformacji cyfrowej, w szczególności jeżeli chodzi o określanie uczciwych i sprawiedliwych warunków pracy, w tym w odniesieniu do korzystania z narzędzi cyfrowych w pracy.

Zobowiązujemy się do:

- a) zapewnienia wszystkim możliwości bycia offline i korzystania z gwarancji równowagi między życiem zawodowym a prywatnym w środowisku cyfrowym;
- b) zapewnienia, aby w środowisku pracy narzędzia cyfrowe w żaden sposób nie zagrażały zdrowiu fizycznemu i psychicznemu pracowników;
- c) zapewnienia poszanowania praw podstawowych pracowników w środowisku cyfrowym, w tym ich prawa do prywatności i prawa do zrzeszania się, prawa do rokowań i działań zbiorowych, a także ochrony przed bezprawnym i nieuzasadnionym nadzorem;
- d) zapewnienia, aby wykorzystanie sztucznej inteligencji w miejscu pracy było przejrzyste i zgodne z podejściem opartym na ocenie ryzyka oraz aby przyjęto odpowiednie środki zapobiegawcze w celu utrzymania bezpiecznego i zdrowego środowiska pracy;
- e) zapewnienia w szczególności, aby w ważnych decyzjach mających wpływ na pracowników zagwarantowany był nadzór ze strony człowieka oraz aby pracownicy byli ogólnie informowani, że wchodzi w interakcję z systemami sztucznej inteligencji.

Cyfrowe usługi publiczne online

7. Każdy powinien mieć dostęp online do kluczowych usług publicznych w UE. Nikt nie powinien być proszony o podanie danych, aby uzyskać dostęp do cyfrowych usług publicznych i korzystać z tych usług, częściej niż jest to konieczne.

Zobowiązujemy się do:

- a) zapewnienia osobom mieszkającym w Europie możliwości dobrowolnego skorzystania z dostępnej, bezpiecznej i godnej zaufania tożsamości cyfrowej, która pozwala na dostęp do szerokiego wachlarza usług online;
- b) zapewnienia szerokiego dostępu do informacji publicznej i jej ponownego wykorzystywania;
- c) ułatwiania i wspierania płynnego, bezpiecznego i interoperacyjnego dostępu w całej UE do cyfrowych usług publicznych zaprojektowanych z myślą o skutecznym zaspokajaniu potrzeb obywateli, w tym w szczególności do cyfrowych usług zdrowotnych i opiekuńczych, w szczególności dostępu do elektronicznej dokumentacji medycznej.

Rozdział III: Swoboda wyboru

Interakcje z algorytmami i systemami sztucznej inteligencji

8. Sztuczna inteligencja powinna służyć jako narzędzie dla ludzi, a jej ostatecznym celem powinno być zwiększenie dobrobytu człowieka.
9. Każdy powinien móc korzystać z zalet systemów algorytmicznych i sztucznej inteligencji, w tym poprzez dokonywanie własnych, świadomych wyborów w środowisku cyfrowym, a jednocześnie podlegać ochronie przed zagrożeniami dla zdrowia i uszczerbkiem na zdrowiu oraz przed zagrożeniami dla bezpieczeństwa i praw podstawowych.

Zobowiązujemy się do:

- a) propagowania ukierunkowanych na człowieka, wiarygodnych i etycznych systemów sztucznej inteligencji na wszystkich etapach ich opracowywania, wdrażania i wykorzystywania, zgodnie z wartościami UE;
- b) zapewnienia odpowiedniego poziomu przejrzystości w zakresie korzystania z algorytmów i sztucznej inteligencji oraz wzmocnienia pozycji użytkowników przy korzystaniu z nich, a także zwiększenia poziomu ich poinformowania kiedy wchodzą w interakcję z algorytmami i sztuczną inteligencją;
- c) zapewnienia, aby systemy algorytmiczne opierały się na odpowiednich zbiorach danych w celu uniknięcia dyskryminacji i umożliwienia sprawowania przez człowieka nadzoru nad wszystkimi wydarzeniami mającymi wpływ na bezpieczeństwo ludzi i ich prawa podstawowe;
- d) zapewnienia, aby technologie, takie jak sztuczna inteligencja, nie były wykorzystywane do narzucania ludziom wyborów, na przykład w odniesieniu do zdrowia, kształcenia, zatrudnienia i życia prywatnego;
- e) zapewnienia zabezpieczeń i podejmowania odpowiednich działań, w tym poprzez propagowanie wiarygodnych norm, w celu dopilnowania, aby sztuczna inteligencja i systemy cyfrowe były przez cały czas bezpieczne i wykorzystywane z pełnym poszanowaniem praw podstawowych;
- f) przyjęcia środków w celu zapewnienia, aby badania nad sztuczną inteligencją były zgodne z najwyższymi standardami etycznymi i odpowiednimi przepisami UE.

Sprawiedliwe środowisko cyfrowe

10. Każdy powinien mieć możliwość skutecznego i swobodnego wyboru – w oparciu o obiektywne, przejrzyste, łatwo dostępne i wiarygodne informacje – usług online, z których chce korzystać.
11. Każdy powinien mieć możliwość uczciwego konkurowania i wprowadzania innowacji w środowisku cyfrowym. Powinno to również przynieść korzyści przedsiębiorstwom, w tym MŚP.

Zobowiązujemy się do:

- a) zapewnienia bezpiecznego i chronionego środowiska cyfrowego opartego na uczciwej konkurencji, w którym chronione są prawa podstawowe, i prawa użytkowników oraz zagwarantowana ochrona konsumentów na jednolitym rynku cyfrowym, a obowiązki platform, zwłaszcza dużych podmiotów i strażników dostępu, są dobrze określone;
- b) propagowania interoperacyjności, przejrzystości, otwartych technologii i norm jako sposobów na dalsze wzmocnienie zaufania do technologii, a także wspieranie zdolności konsumentów do dokonywania autonomicznych i świadomych wyborów.

Rozdział IV: Udział w cyfrowej przestrzeni publicznej

12. Każdy powinien mieć dostęp do wiarygodnego, zróżnicowanego i wielojęzycznego środowiska cyfrowego. Dostęp do różnorodnych treści przyczynia się do pluralistycznej debaty publicznej i skutecznego uczestniczenia w demokracji w sposób niedyskryminacyjny.
13. Każdy ma prawo do wolności wypowiedzi i swobodnego dostępu do informacji, a także do wolności zgromadzeń i zrzeszania się w środowisku cyfrowym.
14. Każdy powinien mieć dostęp do informacji na temat tego, kto jest właścicielem usług, z których dana osoba korzysta, lub kto je kontroluje.
15. Platformy internetowe, w szczególności bardzo duże platformy internetowe, powinny wspierać swobodną debatę demokratyczną w internecie. Biorąc pod uwagę rolę swoich usług w kształtowaniu opinii publicznej i dyskursu, bardzo duże platformy internetowe powinny ograniczać ryzyko wynikające z funkcjonowania ich usług i z korzystania z nich, w tym w odniesieniu do informacji wprowadzających w błąd i kampanii dezinformacyjnych, oraz chronić wolność wypowiedzi.

Zobowiązujemy się do:

- a) dalszej ochrony wszystkich praw podstawowych w internecie, w szczególności wolności wypowiedzi i swobodnego dostępu do informacji, w tym wolności i pluralizmu mediów;
- b) wspierania rozwoju i optymalnego wykorzystania technologii cyfrowych, aby stymulować aktywność obywatelską i demokratyczne uczestnictwo;
- c) wprowadzenia proporcjonalnych środków mających na celu zwalczanie wszelkich nielegalnych treści, przy pełnym poszanowaniu praw podstawowych, w tym prawa do wolności wypowiedzi i swobodnego dostępu do informacji, oraz bez ustanawiania jakichkolwiek ogólnych obowiązków w zakresie monitorowania i bez cenzury;
- d) stworzenia środowiska cyfrowego, w którym ludzie są chronieni przed dezinformacją i manipulowaniem informacjami oraz innymi szkodliwymi treściami, w tym molestowaniem i przemocą ze względu na płeć;
- e) wspierania faktycznego dostępu do treści cyfrowych odzwierciedlających różnorodność kulturową i językową w UE;
- f) umożliwienia osobom fizycznym dokonywania swobodnych i konkretnych wyborów oraz ograniczenia wykorzystywania słabych punktów i uprzedzeń, zwłaszcza poprzez targetowanie reklam.

Rozdział V: Bezpieczeństwo, ochrona i wzmocnienie pozycji

Chronione, bezpieczne i pewne środowisko cyfrowe

16. Każdy powinien mieć dostęp do technologii, produktów i usług cyfrowych, które z założenia są bezpieczne i chronione oraz strzegą prywatności, aby zapewnić wysoki poziom poufności, integralności, dostępności i autentyczności przetwarzanych informacji.

Zobowiązujemy się do:

- a) przyjęcia dalszych środków w celu propagowania identyfikowalności produktów i dopilnowania, by na jednolitym rynku cyfrowym oferowane były wyłącznie produkty bezpieczne i zgodne z prawodawstwem UE;
- b) ochrony interesów ludności, przedsiębiorstw i instytucji publicznych przed ryzykami w cyberprzestrzeni i cyberprzestępczością, w tym przed naruszeniami ochrony danych i kradzieżą tożsamości lub manipulowaniem tożsamością. Obejmuje to wymogi w zakresie cyberbezpieczeństwa dla produktów skomunikowanych, wprowadzanych do obrotu na jednolitym rynku;
- c) przeciwdziałania dążeniu do osłabienia w UE bezpieczeństwa w internecie i integralności środowiska cyfrowego oraz przeciwdziałania propagowaniu przemocy i nienawiści za pomocą środków cyfrowych, a także pociągania do odpowiedzialności sprawców tych czynów.

Prywatność i indywidualna kontrola danych

17. Każdy ma prawo do prywatności i do ochrony swoich danych osobowych. Ochrona ta obejmuje kontrolę sprawowaną przez ludzi nad tym, w jaki sposób ich dane osobowe są wykorzystywane i komu są udostępniane.
18. Każdy ma prawo do poufności komunikatów i informacji znajdujących się na jego urządzeniach elektronicznych i nikt nie może podlegać niezgodnym z prawem środkom nadzoru, nielegalnemu wszechobecnemu śledzeniu lub przechwytywaniu informacji w internecie.
19. Każdy powinien mieć możliwość określenia swojego dziedzictwa cyfrowego i podjęcia decyzji o tym, co stanie się z jego osobistymi kontami i dotyczącymi go informacjami po jego śmierci.

Zobowiązujemy się do:

- a) zapewnienia każdemu skutecznej kontroli nad danymi osobowymi i nieosobowymi zgodnie z unijnymi przepisami o ochronie danych i odpowiednimi przepisami UE;
- b) skutecznego zapewnienia osobom fizycznym możliwości łatwego przenoszenia danych osobowych i nieosobowych między różnymi usługami cyfrowymi zgodnie z prawami do przenoszenia danych;
- c) skutecznej ochrony komunikacji przed nieuprawnionym dostępem stron trzecich;
- d) zakazywania niezgodnej z prawem identyfikacji, a także bezprawnego przechowywania rejestrów aktywności.

Ochrona dzieci i młodzieży w środowisku cyfrowym oraz wzmocnienie ich pozycji

20. Dzieci i młodzież powinny mieć możliwość dokonywania bezpiecznych i świadomych wyborów oraz wyrażania swojej kreatywności w środowisku cyfrowym.
21. Materiały i usługi dostosowane do wieku powinny wzbogacać doświadczenia i zwiększać uczestnictwo dzieci i młodzieży w środowisku cyfrowym oraz poprawiać ich dobrostan.
22. Szczególną uwagę należy zwrócić na prawo dzieci i młodzieży do ochrony przed wszelkimi przestępstwami popełnianymi za pośrednictwem technologii cyfrowych lub ułatwianymi za pomocą tych technologii.

Zobowiązujemy się do:

- a) zapewnienia wszystkim dzieciom i młodzieży możliwości zdobycia niezbędnych umiejętności i kompetencji, w tym umiejętności korzystania z mediów i krytycznego myślenia, tak by mogły aktywnie i bezpiecznie poruszać się w środowisku cyfrowym i angażować się w nie oraz dokonywać świadomych wyborów;
- b) propagowania pozytywnych doświadczeń dzieci i młodzieży w dostosowanym do wieku i bezpiecznym środowisku cyfrowym;
- c) ochrony wszystkich dzieci i młodzieży przed szkodliwymi i nielegalnymi treściami, wykorzystywaniem, manipulacją i nadużyciami w internecie oraz do zapobiegania wykorzystywaniu przestrzeni cyfrowej w celu popełniania lub ułatwiania przestępstw;
- d) ochrony wszystkich dzieci i młodzieży przed nielegalnym śledzeniem, profilowaniem i targetowaniem, w szczególności w celach komercyjnych;
- e) angażowania dzieci i młodzieży w opracowywanie polityk cyfrowych, które ich dotyczą.

Rozdział VI: Zrównoważony rozwój

23. Aby uniknąć znacznych szkodliwych skutków dla środowiska i propagować gospodarkę o obiegu zamkniętym, produkty i usługi cyfrowe należy projektować, produkować, wykorzystywać, naprawiać, poddawać recyklingowi i usuwać w sposób łagodzący ich negatywny wpływ na środowisko i na społeczeństwo oraz niedopuszczający do przedwczesnej utraty przydatności.
24. Każdy powinien mieć dostęp do dokładnych, zrozumiałych informacji na temat wpływu produktów i usług cyfrowych na środowisko oraz na temat zużycia przez nie energii, możliwości ich naprawy oraz ich trwałości, tak aby móc dokonywać odpowiedzialnych wyborów.

Zobowiązujemy się do:

- a) wspierania rozwoju i stosowania zrównoważonych technologii cyfrowych, mających minimalny negatywny wpływ na środowisko i minimalny skutek społeczny;
- b) zachęcania konsumentów do dokonywania zrównoważonych wyborów i korzystania ze zrównoważonych modeli biznesowych oraz wspierania zrównoważonych i odpowiedzialnych zachowań przedsiębiorstw w globalnych łańcuchach wartości produktów i usług cyfrowych, w tym w celu zwalczania pracy przymusowej;
- c) propagowania rozwoju, wdrażania i aktywnego wykorzystywania innowacyjnych technologii cyfrowych mających pozytywny wpływ na środowisko i klimat w celu przyspieszenia transformacji ekologicznej;
- d) propagowania norm i oznakowań dotyczących zrównoważonego rozwoju w odniesieniu do produktów i usług cyfrowych.